

Za večje črke po prostoru.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročila
zniža, ako se oglase pri opraviščanju.

Visoko c. k. ministerstvo naj blagovoli odcepiti tri županije, namreč: Biljano, Medano in Dolenje (ki imajo 1.279 + 787 + 2.581 = 4.647 duš) od c. k. okrajnega glavarstva v Gradišči ter pridružiti jih c. k. okrajnemu glavarstvu v Gorici z okolico gorisko.

V soglasji s to prošnjo vložila se je tudi prošnja na visoko c. k. ministerstvo pravosodja, da bi se imenovane Biljana, Medana in Dolnje od onile od c. k. okrajne sodnije v Korminu, ki šteje 16.013 duš, ter združile se s brskimi občinami, spadajočimi pod c. k. okrajno glavarstvo goriško, v novo c. k. okrajno sodnijo za Brda. Ta iskrena prošnja opira se na sledeče razloge:

1.) C. k. okrajno glavarstvo v Gorici je bližje omenjenim županijam od c. k. okrajnega glavarstva v Gradišči, in zato bi stalo dotične občinarje manj potnih stroškov, kadar bi imeli kak posev pri c. k. okrajnem glavarstvu, alasti kadar v žitnih zadevah iščejo dispenze pri škofijstvu in glavarstvu ob enem.

2.) Prebivalci imenovanih županij nimajo, razen političnih opravkov, z Gradiščem posebnega občevanja, s z Gorico, ki je glavno mesto vse dežele, so pa uže s naravnega stališča in zavolje raznih kupčij v vedni in najtesnejši zvezi.

3.) Omenjene tri županije so skoro čisto slovenske; toda c. k. okrajno glavarstvo v Gradišči ne uraduje v slovenskem jeziku in prigodi se, da niti odgovora ne da na slovenske uloge; torej tudi nupanja, da bi kedaj slovenskim strankam slovenski dopisovalo, ker ima v svojem okraju večinoma furlanske prebivalce, in se naravno na to večinoma ozira. Med tem pa spadajo pod c. k. okrajno glavarstvo v Gorici skoro sami Slovenci, katerim se uže po naravnem pravu, a tudi kot večini v okraju, ne more odrekati slovensko uradovanje. Nadejamo se od visokega c. k. ministerstva, da ne bo več odkladalo in da izda ukaz, naj se uraduje po vseh c. k. okrajnih glavarstvih v deželnih jezikih istega okraja, kakor zahteva član XIX. drž. tem. postave z dne 21. decembra 1867 (drž. zak. št. 142).

4.) Pod c. k. okrajno glavarstvo v Gorici spadajo še tako do sedaj največje briške županije: St. Martin-Kojako, St. Ferjan in Podgora, ki štejejo 4.075 + 2.275 + 2.978 = 9.328 duš; zato bi bilo iz političnega stališča dobro in koristno, pridružiti v isto glavarstvo še omenjene tri županije (Biljana, Medana in Dolnje), da bi bila potem vsa Brda (s skupnim številom 13.975 duš) od Soče do italijanske meje ob Idriji pod enim političnim glavarjem, kateri bi ob času kaknega nepričakovanega napada od zunaj navduševal vse Slovence v Brdih za skupno postopanje, za zedinjeno brambo domovine.

5.) Politična razdelitev Brd pod dve c. k. okrajni glavarstvi — pod c. k. okrajno glavarstvo v Gorici in pod c. k. okrajno glavarstvo v Gradišči — bi znala biti posebno ob času vojske z „irredento“ v veliko nevarnost in škodo, ker bi pod c. k. okrajno glavarstvo v Gradišči pripadajočim Slovincem v Brdih ne dohajali slovenski pozivi, ampak italijanski, neazumljivi. Politična razcepljenost bi toliko bolj škodovala, ker so Brda zaradi svojih višav strateško važen kraj. Po narodi so slovenska Brda prav vidno ločena od furlanske planjave, ter zaslužijo, da se kot prirodna celota in trdnjava združijo tudi politično v edno c. k. okrajno glavarstvo goriško.

6.) Za volitve poslancev v deželni zbor goriški določuje deželna postava, da volijo slovenski veliki posestniki gradiškega okraja z velikimi posestniki slovenskimi goriškega okraja. S to postav je uže visoki deželni zbor v Gorici priznal, da je treba Slovence gradiškega okraja zediniti s Slovenci goriškega okraja zaradi volitev; in zato poudarjamo, da je neobhodno potrebno zgoraj imenovane tri županije zediniti z drugimi županijami goriškega okrajnega glavarstva, da bodo z njimi vred tudi v skupini kmečkih občin volile poslance v deželni, kakor tudi v državni zbor. — Do sedaj je bila volilna pravica za slovenske volilce iz Brd, ki volijo s Furlani v Gradišči, zelo omejena, rekli bi iluzorična ali prazna.

7.) Da bi bilo to tudi gledé šole bolje, menimo, da nam ni treba dosti dokazati; samo dostavimo, da nimajo dotične tri županije nobenega svojih zastopnikov v pomnoženem c. k. okrajnem šolskem svetu v Gradišči, katerega bi gotovo imele v c. k. pomnoženem okrajnem šolskem svetu v Gorici.

Sklicevaje se na vse našete razloge, pričakuje pokorno podpisano društvo, da visoko c. k. ministerstvo notranjih zadev blagovoli uslišati zgoraj izraženo prošnjo ter izvesti premembo, ki je za blagor ljudstva in države potrebna.

Biljana, dne 18. avgusta 1886.

Katoliškega političnega-narodnega društva „Slovenski jez“ odbor.

And. Žnidarčič s/r. predsednik; Lovro Juvančič s/r. podpredsednik; Mihaljko Vuga s/r. tajnik; Jožef Rožlin s/r. blagajnik; Mihaljko Zamar s/r. odbornik; Janez Simčič s/r. odbornik; Anton pl. Reja s/r. odbornik; Anton Belč s/r. odbornik.

Dopisi.

V Gorici, 21. febr. — Čitalnični ples v maskah in kostumih pustne nedelje 20. febr. sponesel se je izvrstno. Odkrito povemo, da smo se nekoliko bali te novotarje, oziraje se na naše razmere; a veselica je sijajno dokazala, da je bila naša dojazna po vsega neopravičena. To zopet jasno kaže, koliko more dobra volja, spretnost in delavnost odborova: pravih mož je treba na čelu, in premagajo se vse težkoče. Takoj po deveti uri prihajali so udje in gosti v takem številu, da je bila dvorana ob 10. uri tlačena polna. To ti je bil krasen prizor! V lepo okižani in krasno razstavljeni dvorani mrgolelo je elegantnega in izbranega občinstva. Vsi sedeži krog obširne dvorane bili so polni gledalcev in gospé, ki so občudovale mladino, šetajočo po dvorani. In kar je očesu najbolj ugajalo, bili so kostumi in maske, ki so se med zbrano občinstvo mešale. Navadno presojuje se veselilno obiskovanje po množini parov, ki pleše prve ali drugo kadrižjo, in če povemo, da je bilo pri označenem plesu nad 50 parov, potem sprevidi vsakdo, da je bila dvorana polna.

Razumno je, da so ta večer gledalca najbolj zanimala maske, kajti druge lepe toalete in krasotice videlo so se v tem prostoru v čitalnici pri vsakej veselici. Razumno je pa tudi, da ni bilo mogoče vseh mask in kostumov — bilo jih je izvestno pol stotine — natančneje opazovati in da se torej tudi ne more o njih poročati; zato pa podajemo poročila le o ne katerih in prismo opredeljenju, ako bi se nam še to ponaredilo. Med nežnim spolom zapazil si najprej „poštene Kranjce“ v izvrstnih slovenskih čepicah ali „avbah“ in krasnih nošah. Delile so kolače, sladčice in druge ljubezljivosti med občinstvo. V njih vrstah bila je lepa mornarka v prelepi mornarski obleki. Dalje občudoval si lepe Bosnjakinje, modre slovenke iz tržaške okolice, vitko dekle iz Soške doline, ponosno Korošico, Solkanko iz nekdanjih časov, probrisane ciganke, ognjevito Napolitanko, a poleg nje rezko Štajerko in črnooko Italijanko. Še danes nam šumi po ušesih klepetanje „grde sturke“, ki ji bila povsod in nikjer. Vedno si čul nje žabodranje, a jedva si jo središ, je že zginila in z drugim klepetala. Če bi imel nje jeziček isto svojstvo kakor veržini zobje, ki vedno rastejo, je „babura“ lahko mirna vsaj pol leta, zbrusila ga je oni večer dovolj.

Med moškimi maskami imponiral je po elegantni nečl Španjolec, ošaben in ponosen, kakor se takemu gospodu spodobi. Drugi Španjolec, menda meščan, je zabil na ošabnost špansko in se je pošteno slovensko zabavljaj s slovenskimi deklet. Izredno modro se je vedel diplomat, ki je reševal bilgarsko prašanje. Iz njegovega obraza se je kar cedila modrost in prebrisanost, dočim sta nategnjeni ušesi svedočili, da je znana — žival! Lepo sta se vedla tudi dva Jokay-a, le eden se je bil za trenutek spozabil ter je poštenim Slovenkam zmaknil pošten slovenski dežnik, s katerim je po dvorani burke uganjal, dočim je francoski plemenitaž v srednjoveški noši svojo uljudnost porabil v to, da je nežni spol zabaval. A vse je prekosil „makako“. Tako je bil neumen, da si ti je smilil, in vendar si ga rad opazoval; tako zatelebaso te je gledal, da bi mu nehoté jedno zasolil za ušesa. Če si ga nagovoril, zmajal je z rameni ter se prav po „makakovsko“ dalje telebal. — Toda kam bi prišli, ako bi hoteli posamezno navesti vsako masko!

Povemo naj še, da je bila veselica zelo živahna, da so se vsi prav dobro imeli ter izvrstno zabavljali. Povsod se govori pohvalno o maskeradi v čitalnici; a nam jo temu le dodati željo, naj bi odbor ne opustil v prihodnje veselice te vrste, temuč naj bi pogumno nadaljeval. S tem si pridobi Čitalnica mnogo prijateljev.

Iz Solkana, 20. februarja. — V nedeljo 13. t. m. vzel je slovo bivši naš kaplan č. g. Jožef Godnič od solkanskih faranov, ker ga je prestavila modrost in previdnost njegovih predstojnikov kot vikarja v bližnji Kronberg. Č. g. Godnič, ki je blizu deset let služboval kot kaplan v naši poštini fari, bil je marljiv in moder svetovalec v cerkvi in zunaj nje; ni čudo torej, da pri njegovem slovesu so bili vsi navzoči usolzeni.

Tistega dne popoldne zbralo se je županstvo in odbor naše čitalnice, kateri je bil g. vikar zvest ud, ter so ga na njegovem stanovanju pozdravili. In se mu zahvalili za vse dobrote, katere je v času svojega službovanja delil v duševnem in v vsakem oziru. Dne 16. t. m. odpeljal je naš spoštovani gospod župan priljubljenega nam gospoda kaplana (zdaj vikarja) z velikim spremetvom občinskih starešin in občinarjev na določeni mu kraj v Kronberg, kjer so ga Kromberžani z veseljem in slavno sprejeli. Težka bila je ločitev od preblegega, nam učenika; pa ker nam ga je osoda odvzela, naj pa njegov spomin in njegovi nauki ostanejo vedno med nami. Bog ga živi še mnoga leta sv. veri in narodu v korist.

Odbor naše čitalnice je že izvolil odsek, kateri ima nalogo prirediti program za praznovanje dva j-

setletnice čitalničnega obstanka, ki se bode praznoval meseca maja.

Ta dan se počasti tudi društvena narodna zastava, ki je bila leta 1848 od naših očetov kot na rodni strazarjev narejena. Ta dan se ji priveže lep svilen trak. Pričakovati je torej, da bode jako lepa narodna slavnost; le pogum in dobra volja čitalničnemu odboru, pa pojde. S tem se utrdi naše narodno ognjišče. Odbor čitalnice je določil za Erjavčev spomenik in ustanovo 3 gl.; sicer malo vsoto, ali star pregovor pravi: „kamen na kamen palača, zrno do zrna pogarča“.

— št.

Iz Cerevega, 15. febr. — Sprejmi, draga „Soča“, dopis tudi iz naših krajev in naznani svojim čitateljem, da naša čitalnica pridno deluje, če tudi se ne piše in govori veliko o njej. Pripravili smo se bili za besedo, katera bi bila imela biti letošnji pust; ali žalostni dogodek, da smo zgubili najboljšo moč in podporo svoji čitalnici, zakrivil je, da smo morali besedo odložiti. Dne 6. februarja bili smo mnogi čitalničarji vendar pri veselici, sicer ne pri svoji, ampak pri oni, katero je priredilo na novo ustanovljeno Bialno društvo v Kozani. Reči moramo, da smo se prav dobro zabavali, posebno nas je veselilo krasno petje, katero goji in uči novi učitelj, gospod Hrabroslav Volarič, ki je tudi slovenski skladatelj. Prav veselji smo bili lepega večera in jako hvaležni gozp učitelju, ki je svoje pevce tako lepo izuril. Hvala jim torej za prijetno zabavo in na avdience pri kateri drugi veselici! V imenu Cerevskih čitalničarjev

I. L.

Iz Tolmina, 22. febr. — Volitev v cestni odbor za okraj tolminski je pred vrati. Noben cestni odbor na Goriškem ni tolike važnosti, ko ta. Tukaj gradijo se namreč zaporedom nove ceste, ki so velike važnosti v kupčijskem in vojskem oziru, katere tehtajo valed tega, da naj se zidajo po načelih umetnega stavbarstva in grajenja cest.

Dasi sta naša zemlja in kamenje prav dobra za ceste, imamo vendar holmece, hribe, rodovitna polja, ki trpijo škodo pri vsaki le polovičarsko napravljeni cesti. Gledati se mora, da se naredijo ceste po načelih današnje vede vanj v poglavitnih delih. Nikakor ne gre, cesto le vsakati v kamenje in zemljo, malo posuti jo in prepustiti božjemu varstvu. Če se postavi kak neznan bran tam, kjer ni mogoče opustiti ga, ni še delo dovršeno.

Tu ni treba izgovarjati se, da ni denarja ali delavnih močij. Taki izgovori in drugi enake vrste so le za to, da se komu za trenutek usta zamašijo. — Polovičarsko napravljenе ceste škodujejo kmetiji živinoreji in gozdarstvu, ker dajejo povod melinam, ki uničujejo rodovitne pašnike in razdevajo gozde. Koliko krat sem opazoval razumne kmete v Logéh in v Sedlu, ki so se pogovarjali, kako so se v zadnjih letih zidale ceste v Kotu. Glave so stikali ter majali z njimi in marsikateri je znil: To ne gre! Pa kaj si tudi blizu Tolmina ni bolje. Poglejmo le ceste, ki peljejo na Grahovo, v Tribušo, ali ono, katera veže Sv. Lucjo z državno cesto. Povsod se vidi, da strokovnjaka ni bilo pri tem delu.

Odgovori mi kedo, da Tolminsko ceste ne morejo bi v boljših rokah. Dobro! Zakaj je pa skorej vsaka cesta, vsako delo le začeto? in zakaj ni to niti začeto po strokovnjaških načelih? Slednjč, zakaj se napravi katera cesta ali katero delce le tako, da se ne more reči, da ni storjeno?

Gledalo naj bi se, da se za delavce sprejemajo vedno le marljivi ni varčni gospodarji, ki se resno trudijo, da bi delo izvršili dobro in brzo ter prihranili si kak vinarček za stare dni ali za družino, in da se odstranijo zapravljiški in žganjarški, ki so zavolj dolgov navezani na podjetnika, kateri jih lahko odrajta s kakim kaznenikom sirka ali tudi le z rakijo ali žganjem. Taki delavci gledajo, da se delo zdaljša, in valed tega se stroški pomnožijo. Nepotrebnih stroškov ogibati se je, kolikor možno.

Tolminski okraj ima tudi drugo posebnost, namreč veliko kimaveev, a malo samostalnih razumnikov. Za to želimo, da bi voliki prej dobro premislili, predno bodo koga volili. Ako jim je res za blagor njih domovine naj bodo oprezni na vse strani, da se jim ne prigodi kaj nepričakovanega. Volite take moze, ki so resnično sposobni za to; ne pa tistih, katere vam bo usiljeval g. nebodigatreba, kakor dela žali bog navadno v vseh volilnih zadevah, naj bodo javne ali zasebne, tudi popolno nedolžnega značaja. Opreznosti je tem bolj treba, ker se drugod župani in drugi razumniki zbirajo in pogovarjajo, česar pa tu ni mogoče doseči.

Volilci naj pokažejo, da niso — kimaveci, ker nikoli jim ne bo nikdo verjel, če tudi se bodo iz govarjali, da so odvisni!

Od nekod, 23. februarja 1887. — V zadnji „Soči“ pozval me je dopisnik s Tolminskega, naj naznamim do 1. marca t. l. imena onih mož, kateri bi bili sposobni voljevim biti v cestni odbor Tolminski. Moj namen ni bil, vtikati se v te volitve; hotel sem volilce le opozoriti na njih dolžnosti in pravice; kajti

tudi jaz imam prenašati težka bremena, ki nam jih nalaga cestni odbor. Ker me pa omenjeni dopisnik očitno pozivlja, hočem pokazati, da ne znam samo staviti nasvetov, temuč da lahko tudi imenujem mo- že, kateri bi bili sposobni za cestni odbor.

Može, sposobni voditi opravila cestnega odbora, so po mojem mnenju sledeči:

a) Gospod Josip Devetak, župan v Tolminu in dosednji načelnik cestnemu odboru. Vprašali me bote, zakaj prav njega nasvetujem, ko vendar ni bilo pod njegovim načelništvom pri našem cestnem odboru dozdej vse tako, kakor bi bilo moralo biti; kakor sta očitno dokazala dopisnik s Tolminskega in novica med raznimi vestimi v zadnji „Soči“. Glejte! Gospod J. Devetak bil je načelnik cestnemu odboru vže celih 12 let in si je pridobil v tem času gotovo mnogo skušenj, česar mi ne more nikdo oporekati, kor prav pod njegovim načelništvom napravilo se je v našem okraju veliko lepih in potrebnih cest. On bi bil tedaj v odboru dober svetovalec; in taci potrebujemo.

b) Gospod Josip Ivančič, c. kr. notar v Tolminu in deželni poslanec v velikem posestvu. Ta gospod uživa zaupanje, lahko rečem, prebivalcev celega Tolminskega okraja. On je v denarnih zadevah varčen in dober gospodar, kar ni razvidno le iz njegovega domačega gospodarstva, temuč tudi iz gospodarstva pri c. k. okrajnem šolskem svetu; kajti odkar je ud omenjenega svetovalstva, se je z njegovo pomočjo in z natančnim, skrbnim in hvalevrednim delovanjem sedanjega g. c. kr. okrajnega glavarja (P. Ur.) gospodarstvo pri okr. šolskem svetu zdato zboljšalo in uredilo. Tega gospoda nasvetujemo tedaj zato, da bo s. rbel, da se tudi pri cestnem odboru denarstvene zadeve tako uredijo, kakor pri c. kr. okrajnem šolskem svetu.

c) Gospod Josip Špehornja, župan v Sedlu. Ta mož nam je znan kot poštenjak, je v sredi na skladovni cesti od Kreda do Broginja; njemu bode tedaj najlažje mogoče nadzorovati dela na dotični cesti, kar pa dosedanjemu odborniku g. Kadenaru, županu Breginjskemu, ni tako lahko, ker on je na skrajni meji omenjene ceste in je tudi kot župan in c. kr. pošta z delom preobložen.

d) Dosednji odbornik Josip Kranjc, župan v Dreženci, na skrajni meji našega okraja, je dosegel svoj namen s tem, da mu je cestni odbor s podporami pripomogel izdelati lepo občinsko pot do Drežence, za kar so mu lahko tamošnji občinarji hvaležni. On je oddaljen od vsake skladovne ceste; zato ga ne priporočamo v zopetno volitve. Meato njega priporočamo, naj se voli eden zastopnik v Koboridu; in zato bi bil po našem mnenju gosp. Janez Gruntar, po domače Špičk, najsposobnejši.

e) Gospod Fortunat Matovž, starašina na Kozarskem, je v takem kraju, kjer se snideta dve skladovni cesti, in sicer ona, ki pelje od Sv. Lucije do cesarske ceste v Ušenku, in cesta naz Kozaršče do Vrh Melu, katera je valed postave, sklenjene v zadnjem zasedanju deželnega zbora, sprejeta med skladovne. Ta mož bode dela na dotičnih cestah najlažje nadzoroval, za kar je po našem mnenju tudi sposoben.

f) Gospod Janez Brišar, župan na Grahovem, na sredi skladovne ceste v Baški dolini, uživa splošno zaupanje pri tamošnjih prebivalcih; zato ga priporočamo.

g) Gospod Lapanja Ivan, zemljemerec, stanujoč v Tolminu, je doma iz županije Ponikve; dotični kraji, kakor tudi Iderska dolina, so mu prav dobro znani; ker se nameravajo tam prav važne cestne erte izpeljati, ga priporočamo, da bode s svojimi tehničnimi znanostimi cestni odbor podpiral. On bode nasvetoval lahko vse cestne erte in tudi strokovnjake za važnejša dela pri vodah, da se ne pripeti cestnemu odboru enaka nesreča, kakor se mu je pripetila pred osmimi leti na cestni erti od Hudajušne do Podbrda, kjer je voda komaj dovršeno cesto tako pokvarila, da je ni mogoče več popraviti. V to cesto se je zazidalo blizu osem tisoč goldinarjev državne podpore in vse to je splavalo po vodi.

h) Gospoda Ignacija Kovačiča, župana pri Sv. Luciji in deželnega poslanca, ne priporočamo; kajti on bo menda kot največji davkoplačevalec tega okraja vže tako ud omenjenemu odboru.

Mislím, da s tem sem uslužil dopisnika s Tolminskega, ter priporočam prav gorko še enkrat tukaj navedene može, da bi se volili v cestni odbor. Če izvolite te može, zagotovim Vas, da naš cestni odbor bo v dobrih rokah.

Od nekod, 21. febr. — V tretji št. letošnje „Soče“ povedal sem nekatere nerednosti, ki se godijo po naših poštah; osobito sem omenil dva slučaja, iz Ajdovskega in iz Tolminskega okraja. Danes naj dodam še drugih slučaje iz naših gorskih krajev, da sl. c. k. poštna direkcija zve, kako naši gorski poštarji občinstvu strežejo.

Videl sem uradno pismo, dano na pošto v Kanalu, adresirano na neki urad v Kanalekih hribih blizu Tolminske meje. Besede: „Pošta Sv. Lucija“ bile so prav razločno zapisane; ali pri vsem tem je Kanaleki poštar to uradno pismo poslal na pošto v

Avče, kjer je (namesto da bi je poslal Avški poštar k Sv. Luciji in to popravil pomoto svojega Kanalskega tovariša) ležalo več dni, kakor navadno tudi druga pisma, tako da je dotičnemu uradu propozno došlo v roke. Ta slučaj zgodil se je pretekli teden, ali, kakor sem moral slišati, enacih slučajev je bilo že veliko. Da je rečeno istinito, sl. uredništvo lahko razvidi iz zavitka, ki sem si ga izprosil od dotičnega urada ter priložil temu dopisu. Sploh je znano, da pošta v Avčah nima veliko posla; morda hoče Kanaleki poštar na ta način svojemu kolegu v Avčah, kot dobremu prijatelju enega srca in enega duha, pomagati k večjemu številu pisem in s tem k gotovejšemu obstanku poštne postaje v Avčah; pa naj pomisli, da pošte so zaradi občinstva, ne zaradi poštarjev. Ako bi se to bolj pomislilo, bi ne bilo ališati toliko pritožeb o naših poštah ekspeditorjih.

Na neki poštni postaji poštar zapre svojo uradnijo, kakor hitro poštni voz odide, da si še protokla uradna ura, kakor da potem nima nikdo več posla na pošti; in če ga ima kdo, naj pa leta po trgu od krčme do krčme, da dobi kje poštarja. Na drugi postaji bil je ekspeditor, ki je nos vihal, naočnike povzdigoval ter godrnjal vselej, ko je kdo stopil v poštni urad. „Vidaga sluodja — lej ga h-a-ali nimaš pošte v K., kaj nosiš sem-le-per moj duš, še ne bo konec teh ljudi itd.“ Takl so bili njegovi pozdravi do občinstva, ki je imelo opraviti v poštneim uradu. Dobro, da so temu človeku slovo dali; morda bo sedaj kaj bolje. Na tretji postaji ima poštar danes veliko opravka, ker je sejem in mora v štacuni prodajati ali v krčmi ljudi alužiti; torej da kdo na pošti kaj zahteva, naj pride drugi krat, če tudi je eno ali več ur oddaljen od pošte. Sejmi so pa v tem poštneim kraji pogostni in enaki slučajji prav tako.

Take in onake pritožbe o naših poštarjih niso redke. Je li pa to višjim uradom znano, kdo vo? Trebalo bi torej nižjim in višjim, da bi bolj pazili, nizji na pisma, višji na poštne ekspeditorje, pa da bi imeli ušesa za opravičene pritožbe občinstva.

Predalček za poštne reči ima še gradiva nakopičenega; ako ne bo to zadostovalo, znamo reči še katero.

M. H.

Politični razgled.

Cesarsko pismo sklicuje avstrijsko in oger-sko delegacijo v dan 1. marca t. l. v Budimpešto k izrednemu zasedanju. Vojni minister predloži jima izreden kredit za vojaške namene. — Državni zbor razpravlja načrt zakona o zavarovanji delavcev in bode najbrže še ta teden obravnaval načrt zakona o vojnem kreditu dvanaestih milijonov za izredne vojaške potrebe. Ootem se pretrga zborovanje zane kaj dnij.

Pozornost vseh politikov obrnjena je bila v zadnjem času na volitve v Nemčiji. Dne 21. t. m. volilo se je po vsem Nemškem; izid teh volitev ni še popolnem znan, a izvestno je, da je Bismark zmagal, i j. voljeni so većinoma taki poslanci, kateri privolijo v vojnem oziru vse, kar vlada zahteva, osobito takozvani septenat, t. j. število vojakov in vsoto stroškov za 7 let. Pri vsej brezozirnosti, ki je Nemcem nasproti drugim narodnostim prisojena, zmagali so v Alzaciji in Loreni takozvani protestlerji, to je taki poslanci, ki niso Nemcem veseli; takih je 15. To najbolj kaže kakšen duh veje v imenovanih provincijah. Skoro neverjetno je, da se pri takem pritisku in taki brezozirnosti Francozi v teh gokrajinah morejo ustavljati nasilju. — Sicer pa se ima Bismark mnogo zahvaliti sv. očetu Leonu, da so druge volitve na Nemškem zunaj tako ugodno izpadle. Papež je namreč zelo podpiral vlado nemško po svojem velikem uplivu pri katoliški stranki; zato pa misli knez Bismark povsem odnehali od preganjanja nemških katolikov, ki je bilo še pred kratkim časom strahovito. V deželnem zboru pruskem predložil je radi tega novo cerkveno postavo, ki bi imela odstraniti neznosne krivice, katolikom dosedaj prizadete. Sedaj se še le pokaže, so si Nemci le strašili s francosko vojsko, ali je res kaj na tem. Gotovo je, da se Francozi resno na njo pripravljajo.

Pomenljivo pa je, da so pričeli ruski listi drugače pisati o tem in o bolgarskem prašanji. Do sedaj so se bolj brigali za jug, sedaj pa pravijo, da jim Bolgarija tako in tako ne odide, glavna stvar pa je, da pazijo na Nemčijo, kateri se ne sme nikako dopustiti, da bi Francoze in Francijo uničila. Kajti potem bi bila Nemčija premočna in evropsko ravnotežje bi bilo predru-

čeno. (Ko ai ruski listi manj ropotali v tej zadevi, bi mislili, da so res pravo pot zasledili; tako pa se lahko domneva, da pripravljajo le pot Bismarku, po kateri se prične pomikati nazaj ter razburjeni Nemčiji dokazovati, da bi bila vojna s Francijo brezuspešna in nevarna, za to da je treba zaprečiti jo.

Novice o italijanski krizi so različne. Do današnjega dne so skoro vsi listi pisali, da sestavi Depretis novo ministerstvo, v katerem bi bil grof Robilant in vsaj deloma tudi prejšnji ministri. A današnje vesti pravijo, da je Depretis zopet položil v kraljeve roke nalog, da bi novo ministerstvo sestavil. Kdo bi bil potem poklican, da novo ministerstvo sestavi, ni povedano. Po poročilih v različnih listih zdi se pa, da drugo ministerstvo skoro ni mogoče. Žalostno, kajti v sedanjem ministerstvu Depretis-ovem bi bil minister za uk in bogočastje žid Luzzatti.

Bolgarsko prašanje nič ne napreduje. Turška prizadevanja so bila brez vapeha; Rusija noče sprejeti predlogov, da bi se sestavilo novo regentstvo, v katerem bi bil Stambulov. Poroča se pa, da je dosedanje regentstvo posredno ali neposredno osnovalo zaroto proti Cankovu in jednemu ruskemu generalu v Rumuniji. En stotnik se je zavezal spraviti s pota prvega, drugi malopridnež pa drugega. Regentstvo pa javlja v svet, da je zasledilo zaroto proti vladi, da bi imelo povod zatirati vse, kar ne pleše tako, kakor ono gode.

Domače in razne vesti.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo izkazanih je bilo v 8. št. „Soče“ 660 gl. 86 $\frac{1}{2}$ kr. Dalje so darovali: Matija Silla, župnik v Repentabru, 2 gl.; Sitar Franc, župnik na Bukovem, 1 gl.; Janez Feltrin, vikar v Gorenji Trebuši, 1 gl.; brez odkod in kdo 2 gl.; Jakop Fon, vikar v Stržlških, 1 gl. 50 kr.; Pahor Štefan, vikar v Pevmi, 2 gl.; Jožef Golob, vikar v Podgori, 2 gl.; Karol Penola, duhovnik v Tolminu, 1 gl.; pri zabavnem večeru „Slov. jena“ v Biljani dne 17. febr. se je nabralo 10 gl. 77 kr.; v Cerničah nabral d. g. Franc Kodrič pri vselem večeru črniških pevcev 6 gl. 20 kr., in sicer so darovali: Erjavc Jože, 20 kr.; Cigoj Simon 1 gl.; Volčič Ivan 40 kr.; Lojk Tomaž 20 kr.; Kosovelov Jožef 20 kr.; Lojk Jožef 40 kr.; Ušaj Tone 20 kr.; Kosovel Val. 1 gl.; Kosovel Ivan 20 kr.; Miha Vičič 30 kr.; Kumar Anton 30 kr.; Kodrič Anton 50 kr.; Kosovel Fr. 40 kr.; Fišer Fr. 30 kr.; Podgornik Jožef 20 kr.; Volčič Val. 20 kr.; Plahuta Tinca 20 kr. — Anton mejni grof Obizzi, posestnik in zemljemerec v Gorici, kot tretje odplačilo 2 gl.; njegovo štalnično delnico, omenjeno v 4. št. „Soče“, je odbor prodal in dobil za njo 10 gl. 45 kr. — Dragotin Žagar, deželni blagajnik in denarničar ljubljanskega odbora, poslal je darove, katere so dali naslednji rodoljubi: Janez Gogola, c. k. bilježnik, 5 gl.; Fran Kav. Souvan, veletržec, 10 gl.; Anton Leban, nadučitelj v Komnu, 2 gl.; Dr. Fran Celestin v Zagrebu, 5 gl.; Franja Gulideva rojena Malenšek v Sežani, 5 gl.; Dragotin Žagar, deželni blagajnik, 5 gl.; Viktor Rohman v Ljubljani 5 gl.; Gustav Spetzler v Lescah 1 gl.; Anton Koželj, Novinarof, Hrvat-ko, 5 gl.; Josip Stritar v Beču 5 gl.; Ivan Vilhar v Ljubljani 10 gl.; dr. Gvido Srebre, odvjetnik v Brežicah, 5 gl.; Anton Znidaršič, zastopnik banke „Slavije“ na Premu, 1 gl.; Fran Kovač iz Loža 1 gl.; I. Ružina iz Pudoba 1 gl.; I. Štrifot iz Starega trga 1 gl.; Jakob Pranecki iz Starega trga 50 kr.; Hinko Podkrajšek, učitelj v Radoljici, 1 gl.; Franjo Hren, veleposestnik v Ljubljani, 10 gl.; Toma Zupan, profesor, 5 gl.; Josip Bezlej, meščanski učitelj v Krškem, 1 gl.; Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“, 10 gl.; dr. Ivan Tavčar, odvjetnik, 25 gl.; dr. Valentin Zarnik, odvjetnik, 50 gl.; dr. Lovro Požar v Ljubljani 1 gl.; Lovro Bernik, župnik v Kamnigoric, 1 gl.; Jakob Aljaž, župnik na Dobravi, 1 gl.; Ivan Berlic, kaplan v Kamnigoric, 1 gl.; Mihajl Posjak, posestnik v Kamnigoric, 1 gl.; Adolf Kappus, posestnik v Kamnigoric 1 gl.; dr. Hinko Dolenc v Ljubljani 10 gl.; Fran Levstik v Ljubljani, 10 gl.; Anton Roschnik, c. k. sodnij. adjunkt v pokoji, v Ljubljani, 1 gl.; Neimenovan v Ljubljani 5 gl.; dr. Dragotin Delingsheim, c. k. okraj. sodišča pristav, v Kozjem 2 gl.; Oton Ploj, notarski koncipijent v Kozjem, 1 gl. Vsi dohodki znašajo 204 gl. 50 kr. Po odbitih stroških 50 kr. ostane gotovine 204 gl. — Andrej Jekše, vitez-dokan v Koboridu, 3 gl.; Anton Pipan, kaplan v Koboridu, 1 gl.; Anton Manzini, vikarij v Starem-selu, 1 gl.; Ivan Muovec, vikarij v Logéh, 2 gl.; Jurij Peternel, župnik v Breginji, 1 gl.; Anton Pavša, duhovna v beneški Sloveniji, 1 gl.; Franc

Marinič, vikarij na Livku, 1 gl.; Jurij Kokelj, vikarij na Trnovem, 1 gl.; Ivan Kurić, vikarij na Serpenci, 5 gl.; Josip Golja ml., vikarij na Komnem, 2 gl.; Ivan Jarec, vikarij na Libušnji, 1 gl.; Anton Trlica, vikarij v Drežnici, 2 gl.; Rajmund Mahorčič, deželni poslanec, 5 gl.; v Ajdovski in nabral je Angelo Casagrande 37 gl., in sicer so dali: Ivan Dugulin, župnik, 5 gl.; Anton Lokar, veleposesnik, 5 gl.; D. Godina, župan, 5 gl.; Jos. Vidmar, trgovec, 5 gl.; A. Casagrande, trgovec, 5 gl.; Rutar 2 gl.; Fr. Čibej 1 gl.; F. Juch 1 gl.; W. Jochmann, posestnik, 1 gl.; Ant. Bianchi 1 gl.; H. Höhn, tovarniški vodja, 1 gl.; I. Volkov 1 gl.; Karol Ballo-gh 1 gl.; A. Lohajner 1 gl.; A. Spazspan 1 gl.; Jas. Lacovig 50 kr.; Jan. Fegec 50 kr.; Anton Ukmar, vikar v Marijinem Celju, 1 gl.; dr. Franc Sedoj, profesor bogoslovja v Gorici, 2 gl.; nekateri udje podpornega društva v Gorici 2 gl.; novi izkaz gl. 313.92; skupaj gl. 974.28%.

Milostljivi gospod knez in nadškof goriški dr. Alojzij Matija Zora imenovan je po Njegovem Velikanstvu pravičnem cesarji skrivni svetovalec. Kot takemu pristaja naslov: vvišeni gospod, Vaša vvišenost ali ekselencija in ima na cesarskem dvoru nekatero pravico glede vstopa pred cesarja. Minister Gauš naznanil je brzojavno to imenovanje in baron Pretis prišel je na pepelnico osebno čestitat. Veseli nas to izredno odlikovanje višjega dušnega pastirja ter mu čestitamo iz srca kot udani sinovi. Prepričani smo, da nadškofova beseda pri cesarji bo blagodejno vplivala za primorako deželo, kakor drugih škofov za druge kraje.

O Erjavčevi veliki besedi govorimo v današnji številki na prvem mestu. Popolni program veselici prinesemo v prihodnji številki. Danes le omenimo, da jutro se začnejo razpošiljati vabila; kdor ne bi dobil vabila, naj se oglasi pri odboru za Erjavčev spomenik in ustanovo, ki mu z njim rad postreže. Beseda bo važna ne samo po svojem namenu, temveč tudi po raznovratnem programu, po izbornih posameznih točkah in po izvrstnih močeh, ki bodo sodelovalne.

Vincencijeva družba bo imela v nedeljo 27. t. m. svoj letni občni zbor. Na jutro ob 7½ bo za delavne ude av. maša v cerkvi M. D. brez madeža spočote (Imakolata). Ob 6. uri na večer pa bo v dvorani palače visokorodne grofije Coroninijev v Rahatšči zborovanje, pri katerem se objavi letno poročilo vseh podjetij omenjene družbe. Odbor prav uljudno vabi vse č. & d. gospode, ki se zanimajo za družbina dela, in sploh vse prijatelje učeče se mladine in rodoljube, da bi se blagovoljno udeležili zborovanja ter tako počastili družbo. Ko bi se tudi slovenska inteligenca prav obilno sešla, bilo bi to delavnim udom in podpirateljem priznanje in nova moralna moč. Visok dostojanstvenik obljubil je, da pride.

V Podmelci dobil je štacunar Peter Kokošar dovoljenje, da sme prodajati tudi koleke (štemplje). To je za naš kraj in okolico vsekako dobra pridobitev, ker bodemo imeli odslej koleke pri rokah. Marsikatero važno opravilo se je ne malokrat samo zato zavleklo, ker ni bilo mogoče o pravem času dobiti koleka iz 2 uri oddaljenega Tolmina. Torej Podmelčani in okoličani: koleke kupujte pri Petru Kokošarji!

Volitev cest. odbora za Goriško okolico je bila 17. t. m. Zbralo se je 74 županov in podžupanov na volišči t. j. v deželni dvorani. Iz Ločniške županije ni bilo nikogar; Šempeterci pa se niso hoteli deležiti volitve, ker si nekda med volilci niso mogli zagotoviti jednega odbornika v Šempetru. Izvoljeni so gg. Fabris pl. Konrad, župan Števerjanaki; Sinigoj Jožef, župan Dornberški; Kofol Anton, veleposesnik iz Cepovana; Kocjančič Andrej, dež. poslanec in podžupan v Podgorci; Nannut Jožef starši, posestnik v Standreži; Faganel Jožef, posestnik v Oseku; Mozetič Anton, župan Solkaški.

Volitev Komenskega cest. odbora je bila jako živahna; volilo se je trikrat. Pri prvi volitvi so dobili absolutno večino glasov gg. Josip Kovačič, župan Komenski; Šuc Anton, posestnik v Pliskavici; Stepančič France, župan Tomniški in Pipan Josip, posestnik v Škerbiri. Pri drugi volitvi prodrl je samo Mavhinjski župan g. Pipan Janez. Zaradi dveh udov trebalo je odje volitve, pri kateri sta zmagała gg. Gruden France, podžupan v Nabrežini, in Stemberger France, posestnik v Brancici. Komenski cestni odbor si je izbral predsednikom g. Antona Šuca iz Pliskavice.

Cestni odbor za Bolški okraj, izvoljen dne 16. t. m., je sestavljen tako le: gg. Matija Jonko potrjen enoglasno za načelnika; Ivan Trebše župan Serpeniški, Ivan Wultsch, župan Čezsoški, Miha Wallas župan Loški, Jožef Domevščik župan Soški, Anton Fon, župan Ternovski, France Zagar župan na Žagi.

Cestni odbor Kanalski izvoljen 16. t. m. Josip Humar župan na Banjšicah sv. Duha, Anton

Humar župan Lokovski, Andrej Konjedic župan Deskelci, Štefan Brezavšek župan Kalaki, Antoa Gabrijelčič župan Anhovski, Andrej Blažič župan Ajbaki in Anton Madon župan na Banjšicah sv. Lovrenca. Za predsednika so izvolili g. Josipa Humarja župana, Banjšic sv. Duha, kateri je pa volitev odklonil. Županstva Kanalsko, Ročinsko in Avsko so proti volitvi podala rekura.

Sežanski cestni odbor, izvoljen tako le: Gosp. Rajmund Mahorčič dež. poslanec in župan Sežanski predsednik; odborniki pa gg. Černe Anton posestnik v Tomaju hšt. 10, Gruden Janez župan Zgoniški, Kocjan Andrej posestnik v Žerjah, Miha Antoa posestnik v Lokvi, Pegan Jakob župan v Avberu in Perhavec France posestnik v Ležedah.

Drobne novice. Pustni terek priredili so tukajšnji bogoslovci lep koncert, obstoječ s petja in godbe, katerega se je udeležil mil. gosp. kneznadškof in mnogo duhovščine. Posamezne točke izvršile so se v veliko zadovoljnost navzočih, tako da je višji pastir po končani veselici pohvalil marljive sodelovalce. — Pust umira že več let in umrje stasom popolnoma, ako pojde tako naprej. Na Travniku zbira se mnogo gledalcev, pa ni skoro nikogar, da bi ga gledali. Tako zamerje stvar sama ob sebi. — Vreme se je zopet sprijaznilo; burja je potihnila, mrz ponehel in sverčan skuša popraviti zadnje dni, kar je prej zakrivil. — Odbor družbe sv. Mohora odločil je z ozirom na rodbinske razmere v družini pokojnega pisatelja France Erjavca za spomenik in ustanovo ranjakega lepo vsoto 500 gold.; hvala. — Goriški veterani imeli so 15. t. m. v gledišči ples, pa se jim je slabo obnesel, ker so vabili samo Nemce (?) in Italijane, Slovencev pa ne. Prav jim stoji; naj se učijo § 19. državne temeljne postav. Če hočejo Ritterju streči, naj jim pa on pleše. — Okrajno glavarstvo goriško razposlalo je slovenskim županom neko nemško vabilo glede črne vojske. Ali bomo Slovenci pristi to službe? Tudi dobro. — Podobi Frana Erjavca in Josipa Hribarja dobijo se po 20 kr. pri čitalniščnem čuvaji. Navaden okvir s steklom vred stane v Gorici 40 50 kr. S tem dobi se lep kinč domači sobi. — Postava o črni vojski izšla je v drugi popravljeni izdaji in se dobiva pri Jos. Juriki v Slovenjgradci po 12 kr. — Filip Haderlap začel je izdajati „Koroške bukvice“ v snopičih po 15 kr. — Goriškemu „Corriere“ je pekoča rana (questione ardente) slovenska duhovščina na Primorskem; nam pa je framasonski upliv in židovsko prašanje. — V komisijo za pogozdovanje Krasa bil je izvoljen v okolici goriški Josip Pavlica iz Rifemberga, kot namestnik Josip Faganel iz Oseka.

Listnica uredništva. Raznim gg. dopisnikom: Hvala lepa; vse pride o svojem času.

ZAHVALA.

Potrjim srcem izrekava svojo najsrčnejšo zahvalo vsem znancem, prijateljem in človekoljubim srcem, ki so nama o priliki tužne smrti in pogreba najinega edinega štiriletnega sinka

Ernesta

izrazili svoje sočutje in sožalje z besedo, v pisnih ali z venci na rakev preljubega otroka in s spremljanjem do hladnega groba. Presrečna jim hvala.

V Gorici, 25. februarja 1887.

JANEZ in KAROLINA VOGRIČ.

Naznanilo.

Podpisani izdelujem take pinje, kakeršne je bil Švicar Hitz pripravil na Tolminsko. Imam narejeni **2 pinji**, ki držite po 50 litrov, in pa manjši po 35 litrov. Ako bi želel kdo kupiti, obrne naj se do mene.

Podmelci, 15. februarja 1887.

Martin Golja,
mizar.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji na pol leta gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Slavnemu občinstvu naznanja se uljudno, da zadnji ponedeljek tega meseca, to je 28. februarja bo

v Kanalu sejem

za blago in živino, kakor po navadi. Blížjim in daljnim kupecem in prodajalcem dana bo prilika, da ugodno rešijo svoja opravila; zato so uljudno vabljeni, da bi se obilno udeležili letošjega sejma.

Županstvo v Kanalu, 15. februarja 1887.

Malnič, župan.

Št. 310p.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici, naznanja, da bode dne 7. marca t. l. začela javna dražba (kant) neresenih zastav IV. četrt leta 1885, t. j. tistih, ki so bile zastavljene oktobra, novembra in decembra 1885.

Ravnatelj: D. LOVISONI.

Josip Miani & Co.

na Travniku št. 19 v Gorici.

Na debelo in na drobno.

Priporočamo svojo veliko zalogo vsakovrstnega stekla, navadnega in finoga, kristalov, ogledal z okvirji in brez njih, raznovrstnih šip za okna, tndi barvanih, posod s porcelana, z ilovice in za kuhinjo za družino, gostilne, krčme, pivarne, sladkarne, kavarno; kakor tudi namizja in priprav za kavo, čaj za 2, 6 ali 12 oseb, obešal za ubrisalke s stekla, porcelana in angleškega ila, palic in okvirjev pozlačenih v starem in novem slogu, svetilnic vsake vrste za petrolej, krožnikov, skled in žlic.

Velika zaloga črnih steklenic (botelj) za vino, pivo, likerje iz slavno znane tovarne v Siemensu; oblečenih steklenic (flaškonov) od 1 do 50 litrov. Sprejemajo vsakršno steklarsko delo tudi na deželi za poslopja in cerkve tudi v gotiškem slogu z barvanimi šipami, vezanimi s svincom.

Imajo zalogo najmenitnejših tovarov danajskih in sprejemajo ktero koli naročilo po tovarniški ceni na posode in priprave za cerkveno rabo, bodisi s čistega srebra, kakor tudi s posrebrnene kovine, najfineje, n. pr. kelihov, ciborijev, monštranc, svečnikov, svetilnic, križev, altarnih tabel, križevih potov.

Sprejemajo naročila gledé lestencev (kljoč) bodisi s kristala, kakor tudi z rude, vse po najnižjih cenah.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila. Večji del onih kapljic, izlčkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letedimi besedami, ni družega ko prevare, pogosto še škodljiva. Samo **Jeruzalemski balzam**, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne žive, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepečajoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnojasi, riganju, zabasanju, hemoroidalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni **G. B. Pontoni** v Gorici.

V TRSTU pri **G. B. Rovis**, v KORMINU pri **A. Franzoni**, v TOLMINU pri **C. Palisca**.